Nr. 97 Koźmin, środa dnia 5 grudnia 1923 r. Rok 36

ORĘDOWNIK URZĘDOWY
POWIATU KOŹMIŃSKIEGO

Przedpłata: na miesiąc grudzień 158 175 mkp. | Wychodzi w środy i soboty | Ogłoszenia: mm 1-łam. 6000 mkp.

Dział urzędowy

Nr. 441. **Obwieszczenie!**

W myśl art. 253 ustawy wodnej z dnia 19. 9. 22. r. wygasają prawa użytkowania wód płynących po upływie pięciu lat po wyściu tej ustawy, jeżeli przed tym nie wniesiono podania o wpisanie ich do księgi wodnej. Do praw wpisanych do księgi hipotecznej, przepis ten niema zastosowania.

Osobom interesowanym zwracam na przepis ten uwagę, z tem nadmienieniem, że podania o zapisania praw do księgi wodnej należy kierować do Starostwa. Pięciolecie liczy od 27. XI. 22. r.

Dla informacji podaję poniżej powołane powyżej artykuły.

Art. 45. 1. Pozwolenia władzy wodnej potrzeba:
1. do używania i zużywania oraz odprowadzania wody nadziemnie lub podziemnie, bezpośrednio lub pośrednio.
2. do doprowadzania wody i innych cieczy nadziemnie lub podziemnie, bezpośrednio lub pośrednio
3. do istotnej zmiany łożyska lub brzegów wody, płynącej.
4. do obniżania lub podnoszenia zwierciadła wody, zwłaszcza trwałego zbierania wody przez wstrzymywanie odpływu,
5. do budowy i istotnej zmiany urządzeń, w szczególności mostów i kładek, tudzież zakładania nad wodą i w wodzie przewodów rurowych i kabli,
6. do budowy portów, przystani i dojazdowych kanałów żeglownych, o ile te ostatnie nie stanowią samoistnych dróg wodnych, albo też budowane są przez prywatne przedsiębiorstwo przy udziale lub bez udziału Państwa w kosztach,
7. do urządzenia zakładów kąpielowych, przeznaczonych do publicznego użytku,
8. do urządzania stałych przewozów (art. 27),

2. Pozwolenie jest zbyteczne, gdy powyższe prawa istniały przy wejściu w życie niniejszej ustawy i przez nią zostają utrzymane, lub gdy używanie wody z mocy przepisów o użytkowaniu powszechnem jest dozwolone.

3. Również zbyteczne jest pozwolenie na wykonanie budowli wodnych i regulacyjnych przez Państwo lub związki samorządowe na podstawie projektów, zatwierdzonych przez Ministra Robót Publicznych, postępowanie zaś wodno-prawne w sprawie takich projektów ograniczyć się winno do rozprawy i orzeczenia co do zarzutów i żądań stron interesowanych.

4. O dopuszczalności ujęcia wody podziemnej za pomocą robót, przedsiębranych na podstawie uprawnienia uzyskanego według ustaw górniczych lub też uprawnienia do wydobywania minerałów żywicznych, uzyskanego według austrjackich ustaw z 11 maja 1884 (austr. Dz. Ust. P. Nr. 72) i z 9 stycznia 1907 (austr. Dz. Ust. P. Nr. 7), jak również galicyjskiej ustawy krajowej z 22 marca 1908 (Dz. Ust. Kraj. Nr. 61 krajowej ustawy naftowej), rozstrzygają władze górnicze. Natomiast na urządzenie zakładów wodnych na powierzchni ziemi ma posiadacz kopalni i uprawniony do wydobywania minerałów żywicznych uzyskać pozwolenie władzy wodnej, według postanowień niniejszej ustawy.

5. Na skutek podania może być pozwolenie przywiązane do prawa własności gruntowej.

Art. 252. 1. Przysługujące przy wejściu w życie niniejszej ustawy prawa:
1. użytkowania wody płynącej w jeden z sposobów wymienionych w art. 45.
2. rozporządzenia wodą jeziora, nie należącego do wody płynącej i wodą podziemną poza ograniczeniami art. 18 i 19,
3. żądania przyjęcia dziko spływającej wody przez właścicieli niżej położonych gruntów.

Pozostają nienaruszone, o ile oparte są na specjalnym tytule prawnym.

2. Przysługujące przy wejściu w życie niniejszej ustawy, a nie oparte na specjalnym tytule prawa użytkowania wody płynącej i innych wód w myśl ust. 1, p. 1 i 2 mają o tyle i tak długo moc obowiązującą, o ile istnieją prawne urządzenia, służące do ich wykonywania, jeżeli urządzenia te wniesione zostały przed 1. stycznia 1923, lub przed tym terminem przystąpiono legalnie do ich wykonania.

3. Uważa się za domniemane prawne istnienie zakładu, który w dniu 1 stycznia 1923 istniał dłużej niż lat 10. Domniemanie to nie stosuje się do tego, kto w ciągu ostatnich dziesięciu lat podniósł zarzuty przed właściwą władzą przeciw prawnemu istnieniu zakładu.

4. Treść prawa, utrzymanego w mocy w myśl niniejszego artykułu, o ile ono jest oparte na szczególnym tytule, określa się według tego tytułu. Zresztą pozostają miarodajne dotychczasowe ustawy z następującemi bliższemi postanowieniami i ograniczeniami:

a) zanieczyszczanie wody, które przekracza zwykłą normę, jest niedopuszczalne,

b) prawo piętrzenia wody poza granicą własnych gruntów nie może być nabyte na podstawie zasiedzenia,

c) gdy po wejściu w życie tej ustawy skutkiem wykonywania prawa wydobywania wody podziemnej wyniknie szkoda rodzaju, określonego art. 19. ust. 1, poszkodowani mogą żądać wykonania urządzeń, które zapobiegają szkodzie albo ją wyrównują, jeżeli takie urządzenia dadzą się pogodzić z przedsiębiorstwem i gospodarczo usprawiedliwić. W przeciwnym razie mogą żądać odszkodowania, o ile przedsiębiorca bez narażenia sprawności i rentowności przedsiębiorstwa jest w stanie dać odszkodowania. Odszkodowanie może polegać na perjodycznych świadczeniach.

5. Art. 63 należy odpowiednio zastosować do praw utrzymanych w mocy.

6. Zmiana stanu wody jest nadal w dotychczasowym zakresie dozwoloną, jeżeli jest spowodowana wprowadzeniem wody z jezior i stawów rybnych, o ile bywają spuszczane dla oczyszczenia dna, obsiania lub połowu ryb. — L. dz. 4633/23 St. I. —

Koźmin, dnia 23 listopada 1923 r.

Starosta, w z. Andrzejczak.

Nr. 442. **Podwyższenie składek do ubezpieczenia inwalidów i na starość.**

Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26. b. m. zostały od poniedziałku 3 grudnia 1923 r., składki tygodniowe do ubezpieczenia inwalidowego i na starość podwyszone i wynosić będą

108 000 mk.

Pracodawcom nie wolno wlepiać za czas pracy po dniu 2 grudnia 1923 innych znaczków jak tylko znaczki nowe po **108 000 mk.**

Znaczki dotychczas ważne wolno używać jedynie wtenczas i to najdalej w przeciągu następnych sześć miesięcy, jeśli chodzi o wniesienie opłaty za czas przed 3 grudnia b. r. Posiadający znaczki dotychczas obowiązujące mogą je na pocztach zamienić na znaczki nowe i to najdalej do 1 czerwca 1924 r. Po tym dniu stają się wszystkie dotychczasowe znaczki bezwartościowe i dalsze używanie ich jest karygodne.

Poznań, dnia 28 listopada 1923 r.

Zarząd Ubezpieczalni Krajowej.

(—) Wybieralski.

Podwyższenie rent inwalidowych i na starość.

Dotychczasowe pobory inwalidów, starców i rodzin po ubezpieczonych zostały z dniem 1 grudnia 1923 podwyższono i wynoszą miesięcznie:

a) dla osób pobierających rentę inwalidową lub starości 1 600 000,— mk.

b) dla dla osób pobierających rentę inwalidową oprócz kwoty podanej pod a) na każde dziecko poniżej lat 15 osobno po 200 000,— mk.

c) dla osób pobierających rentę wdowią lub wdowca 800 000,— mk.

d) dla osób pobierających rentę sierocą (za każdą sierotę) 400 000,— mk.

Podwyższone pobory rentnerów wypłacać będą Urzędy pocztowe pierwszy raz na dniu 1 grudnia b. r.

Poznań, dnia 28 listopada 1923.

Zarząd Ubezpieczalni Krajowej.

(—) Wybieralski

Powyższe podaję do publicznej wiadomości.

— L. dz. 557/23 U. Ub. —

Koźmin, dnia 30 listopada 1923 r.

Przewodniczący Urzędu Ubezpieczeń.

w z. Andrzejczak.

Dział nieurzędowy

Ruch w towarzystwach

KOMUNIKAT!

Stowarzyszenie Urzędników P. K. i S. na powiat Koźmiński — T. z. w Koźminie komunikuje niniejszem, że **Komisja oświatowo-naukowa** tegoż Stowarzyszenia **urządzać będzie w mieście Koźminie** własnym skioptikonem następujące **publiczne wykłady przy obrazach świetlanych**: 1. „Pan Tadeusz", 2. „Noc listopadowa", 3. „Adam Mickiewicz", 4. „Krzyżacy", 5. „Quo vadis", 6. „Królowa Korony Polskiej", 7. „Matka Boska w sztuce" część I i II, 8. „Dzieje Polski do Bolesława Krzywoustego" i 9. „Od podziału do Kazimierza Wielkiego", 10. „O Kazimierzu Wielkim, Królu Chłopów", 11. „Kraków i Zabytki", 12. „Wawel i Katedra", 13. „Warszawa", 14. „Warszawa i okolice", 15. „Wyprawa nad biegun północny", 16. „Konstantynopol", 17. „Belgja", 18. „Rasy Ludów na ziemi", 19. „Gwiazdy", 20. „Zjawiska natury", 21. „Wieliczka", 22. „Kopalnie węgla", 23. „Kopalnia nafty", 24. „O żelazie", 25. „Sadownictwo", 26. „Alkohol i jego skutki", 27. „O wpływie alkoholu na serce", 28. „Gruźlica", 29. „Z dziejów sztuki polskiej", 30. „Robotnik w sztuce" i t. d. i t. d.

Kolejność zwyż wymienionych wykładów uzależniona jest od przesyłania przeźroczy z Tow. Czytelni Ludowej w Poznaniu, przeto temat wykładu, podadzą każdorazowo osobne plakaty.

Wykłady odbywać się będą aż do 1-go stycznia 1924 r. w każdą niedzielę wieczorem o godzinie 7,30 na sali p. Grodzkiego, po 1 styczniu 1924 r. prawdopodobnie 2 razy w tygodniu.

Wstępne dla dorosłych **20—40 000,— tys.,** dla dzieci z rodzicami połowę tego.

Minimalny czysty zysk przeznacza się na dalsze szerżenie oświaty.

Dla dzieci szkolnych odbywać się będą wykłady specjalne, których każderazowe odbycie obwieszczą osobne plakaty.

Urządzenie wykładów w innych miejscowościach powiatu Koźmińskiego nastąpi tylko za poprzedniem zgłoszeniem u sekretarza Stowarzyszenia (Starostwo, pokój nr. 2.)

Zarząd:

Wice-Prezes	Sekretarz
Drzemczewski	Andrzejczak
Starszy naczelnik poczty	Starszy sekretarz powiat.

Obwieszczenie.

W naszym rejestrze spółkowym, zapisano dzisiaj przy Spółdzielni: „Rolnik" Sp. Rolniczo-Handlowa z ogr. odp. w Koźminie, co następuje:

Uchwałą walnego zgromadzenia z dnia 18 września 1923 r. zmieniono § 10 statutu jak następuje:

Udział wynosi 500 000,— mk. i winien być zapłacony rocznie przez członka w sumie 50 000,— mk. Zmienia §§ 45 i 47 statutu.

Koźmin, dnia 21 listopada 1923 r.

Sąd Powiatowy.

Dnia 11. bm. o godzinie 8-mej rano odbędzie się w **Ostrowie**

Walne zebranie

plantatorów burak. cukrowych dla cukrowni Zdunowskiej.

Z powodu ważnych spraw proszę o przybycie wszystkich członków

Modlibowski

mąż zaufania na pow. Koźmiński.

Nakładem i drukiem Leona Goldbeka w Koźminie.

Odpowiedzialność: Dział urzędowy Starostwo. Dział nieurzędowy Leon Goldbek w Koźminie.